

CONTENTS

Aleksandr Musin, Marcin Wołoszyn <i>Small lead seals of “Drohiczyn type” as the Sphinx of Slavic sigillography: an introduction</i>	13
---	----

I. MEDIEVAL DROHICZYN AND SMALL LEAD SEALS OF “DROHICZYN TYPE”: HISTORY OF RESEARCH, ANALYSES OF ARCHAEOLOGICAL AND WRITTEN SOURCES, SELECTED COLLECTIONS OF SMALL LEAD SEALS

Michał Dzik, Adrian Jusupović <i>Medieval Drohiczyn in the light of the archaeological and written sources</i>	77
Dorota Malarczyk <i>“...a seal with an image of the King” – Abū-Ḥāmid al-Ġharnāṭī’s report on the use of black lead in Eastern Europe</i>	103
Kirill Orlov <i>Karol Bołsunowski’s collection of small lead seals from Drohiczyn in the State Hermitage Museum: storage and conservation, research and publication issues</i>	113
Joanna Cichońska, Andrzej Piotrowski <i>The history of collections of early medieval small lead seals from the State Archaeological Museum in Warsaw</i>	141
Anna Bochnak <i>The collection of small lead seals of “Drohiczyn type” in the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow</i>	167

II. SMALL LEAD SEALS OF “DROHICZYN TYPE” IN EAST-CENTRAL AND EASTERN EUROPE: TOPOGRAPHY OF THE FINDS

Petr Gaydukov <i>The topography of finds of early medieval small lead seals from East-Central and Eastern Europe: catalogue</i>	187
---	-----

III. SMALL LEAD SEALS OF “DROHICZYN TYPE” IN EAST-CENTRAL AND EASTERN EUROPE: RESEARCH PROBLEMS – ICONOGRAPHY

Sergei Beletsky, Aleksandr Musin <i>Dynastic emblems of the Rurikids in East-Central and Eastern Europe: history of research</i>	443
Sergei Beletsky <i>Rurikid emblems: princely heraldic symbols of Eastern Europe in the 10th-13th century</i>	479

**IV. SMALL LEAD SEALS OF “DROHICZYN TYPE”
IN EAST-CENTRAL AND EASTERN EUROPE:
RESEARCH PROBLEMS – ARCHAEOLOGICAL CONTEXT (SELECTED EXAMPLES)**

IV.1. RUSSIA

Olga Tarabardina

*The dendrochronology and chronological distribution of small lead seals
from medieval Novgorod based on the materials of excavations of 2000-2017* 681

Mikhail Petrov

Small lead seals from the Slavensky End of the medieval Novgorod 703

Vyacheslav Volkhonsky, Viktor Singh

*Small lead seals of the 12th century from medieval Novgorod –
Lyudin End, Troitsky excavation, Homestead “Ж”* 741

Sergei Beletsky

Early Rus’ small lead seals from Staraya Ladoga 827

Sergei Toropov, Elena Toropova

Medieval small lead seals from excavations at Staraya Russa 875

Sergei Beletsky, Roman Veretyushkin, Konstantin Gorlov, Nikolai Kurganov

Small lead seals from the excavation at the Detinets in Kursk: research and restoration 895

IV.2. UKRAINE

Hlib Ivakin, Dmitro Bibikov, Vsevolod Ivakin, Vyacheslav Baranov

Recent sigillographic finds from early medieval Kyiv 951

IV.3. BELARUS’

Vadzim Koshman, Mikalai Plavinski

*Small lead seals excavated at medieval Minsk and its hinterland:
archaeological finds in context* 987

IV.4. POLAND

Mariusz Błoński, Mateusz Bogucki

*Early medieval small lead seals reminiscent of “Drohiczyn type”
from archaeological excavations at Nasielsk: a short presentation*..... 1027

Jakub Affelski, Mateusz Bogucki

An early medieval small lead seal from the settlement in Poniaty Wielkie, Pultusk district 1041

Maciej Trzeciecki

Early medieval small lead seals reminiscent of “Drohiczyn type” at Płock: a short presentation 1051

Izabela Jakubowska

Early mediaeval small lead seals from Pultusk: a brief overview 1059

Barbara Chudzińska, Aleksandr Musin

Index (concordance) of geographic and historical names 1077

Marcin Wołoszyn

The list of institutions that permitted to publish copyrighted graphic materials 1125

SPIS TREŚCI

Aleksandr Musin, Marcin Wołoszyn

„Sfinks” słowiańskiej sfragistyki – ołowiane plomby „typu drohiczyńskiego”: wprowadzenie 37

I. ŚREDNIOWIECZNY DROHICZYN I PLOMBY OŁOWIANE „TYPU DROHICZYŃSKIEGO”: HISTORIA BADAŃ, ANALIZA DANYCH ARCHEOLOGICZNYCH I PRZEKAZÓW PISANYCH, WYBRANE KOLEKCJE PLOMB

Michał Dzik, Adrian Jusupović

Średniowieczny Drohiczyn w świetle źródeł archeologicznych i pisanych 85

Dorota Malarczyk

„...pieczęć z wizerunkiem króla” – przekaz Abū-Hāmid al-Ġharnātīego
na temat użycia czarnego ołowiu w Europie Wschodniej 107

Kiryl Orłow

Ołowiane plomby z Drohiczyna z kolekcji Karola Bołsunowskiego w zbiorach Państwowego Muzeum
Ermitażu: uwagi na temat ich przechowywania, konserwacji, opracowania oraz publikacji 119

Joanna Cichońska, Andrzej Piotrowski

Historia kolekcji wczesnośredniowiecznych plomb ołowianych
ze zbiorów Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie 147

Anna Bochnak

Kolekcja plomb „typu drohiczyńskiego” w zbiorach Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego
w Krakowie 171

II. OŁOWIANE PLOMBY „TYPU DROHICZYŃSKIEGO” W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ I WSCHODNIEJ: ROZPRZESTRZENIE ZNALEZISK

Piotr Gajdukow

Rozprzestrzenienie znalezisk wczesnośredniowiecznych plomb ołowianych w Europie
Środkowo-Wschodniej i Wschodniej: katalog 193

III. OŁOWIANE PLOMBY „TYPU DROHICZYŃSKIEGO” W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ I WSCHODNIEJ: PROBLEMY BADAWCZE – IKONOGRAFIA

Siergiej Bielecki, Aleksandr Musin

Znaki Rurykowiczów z terenu Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej: historia badań 461

Siergiej Bielecki

Znaki Rurykowiczów: książęca symbolika heraldyczna Europy Wschodniej w X-XIII wieku 529

**IV. OŁOWIANE PLOMBY „TYPU DROHICZYŃSKIEGO”
W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ I WSCHODNIEJ:
PROBLEMY BADAWCZE – KONTEKST ARCHEOLOGICZNY (WYBRANE PRZYKŁADY)**

IV.1. ROSJA

Olga Tarabardina

Dendrochronologia a rozkład chronologiczny ołowianych plomb z terenu średniowiecznego Nowogrodu w świetle wyników badań wykopaliskowych z lat 2000-2017 687

Michail Pietrow

Średniowieczne ołowiane plomb z Końca Sławińskiego w Nowogrodzie 711

Wiaczesław Wolchonski, Wiktor Singh

Ołowiane plomb z XII w. odkryte w obrębie sadyby „Ж” (wykop Troickij) w Końcu Ludyńskim średniowiecznego Nowogrodu 771

Siergiej Bielecki

Staroruskie ołowiane plomb ze Starej Ładogi 843

Siergiej Toropow, Jelena Toropowa

Średniowieczne plomb ołowiane z badań wykopaliskowych w Starej Rusie 879

Siergiej Bielecki, Roman Wierietiuszkin, Konstantin Gorłow, Nikołaj Kurgnow

Plomb ołowiane z badań kurskiego dietińca: badania i restauracja 911

IV.2. UKRAINA

Glib Iwakin, Dmitro Bibikow, Wsiewołod Iwakin, Wiaczesław Baranow

Nowe znaleziska sfragistyczne z obszaru wczesnośredniowiecznego Kijowa 961

IV.3. BIAŁORUŚ

Wadzim Koszman, Mikołaj Pławinski

Plomb ołowiane z wykopalisk średniowiecznego Mińska i okolic: znaleziska archeologiczne i ich kontekst 999

IV.4. POLSKA

Mariusz Błoński, Mateusz Bogucki

Wczesnośredniowieczne plomb w „typie drohiczyńskim” z Nasielska: krótka prezentacja znalezisk 1031

Jakub Affelski, Mateusz Bogucki

Wczesnośredniowieczna plomba ołowiana z osady w miejscowości Poniaty Wielkie, pow. pułtuski 1043

Maciej Trzeciecki

Wczesnośredniowieczne plomb w „typie drohiczyńskim” z Płocka: krótka prezentacja znalezisk 1053

Izabela Jakubowska

Wczesnośredniowieczne ołowiane plomb z Pułtusza: krótka prezentacja 1063

Barbara Chudzińska, Aleksandr Musin

Indeks (konkordancja) nazw geograficznych i historycznych 1077

Marcin Wołoszyn

Lista instytucji, które zgodziły się na publikację rycin oraz zdjęć chronionych prawem autorskim 1127

CONTENTS

Marcin Wołoszyn

Early medieval small lead seals of “Drohiczyn type” from Czermno: some introductory remarks 11

Tomasz Dzieńkowski, Iwona Florkiewicz, Marcin Wołoszyn

Early medieval settlement complex at Czermno: an introductory essay 15

Iwona Florkiewicz, Adrian Jusupović, Aleksandr Musin

Early medieval small lead seals of “Drohiczyn type” from Czermno: a catalogue 53

Aleksandr Musin, Sergei Toropov with contribution of Anna Lozhkina

A cloth seal of Tournai found at Czermno (Poland) in the European context 355

Aldona Garbacz-Klempka, Ewa Pańczyk, Małgorzata Perek-Nowak, Jakub Dudek

Metallography analyses of the small lead seals of “Drohiczyn type”: an introduction 425

Aldona Garbacz-Klempka

Metallography analyses of the small lead seals of “Drohiczyn type” from Czermno 459

Aldona Garbacz-Klempka

Metallography analyses of the small lead seals of “Drohiczyn type” from the collection of the Regional Museum in Drohiczyn 501

Aldona Garbacz-Klempka

Metallography analyses of the small lead seals of “Drohiczyn type” from the collection of the Podlachia Museum in Białystok 519

Aldona Garbacz-Klempka

Metallography analyses of the small lead seals of “Drohiczyn type” from the collection of the State Archaeological Museum in Warsaw 547

Aldona Garbacz-Klempka

Metallography analyses of the small lead seals of “Drohiczyn type” from the collection of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow 579

Barbara Chudzińska, Aleksandr Musin

Index (concordance) of geographic and historical names 611

SPIS TREŚCI

Marcin Wołoszyn

Plomby „typu drohiczyńskiego” z Czerмна: kilka uwag wprowadzenia 13

Tomasz Dzieńkowski, Iwona Florkiewicz, Marcin Wołoszyn

Wczesnośredniowieczny kompleks osadniczy w Czermnie: esej wprowadzający 25

Iwona Florkiewicz, Adrian Jusupović, Aleksandr Musin

Plomby „typu drohiczyńskiego” z Czermną: katalog znalezisk 63

Aleksandr Musin, Sergej Toropow przy udziale Anny Łożkiny

Plomba towarowa z Tournai znaleziona w Czermnie (Polska) i jej kontekst europejski 377

Aldona Garbacz-Klempka, Ewa Pańczyk, Małgorzata Perek-Nowak, Jakub Dudek

Badania metaloznawcze plomb ołowianych „typu drohiczyńskiego”: wprowadzenie 435

Aldona Garbacz-Klempka

Badania metaloznawcze wybranych plomb ołowianych „typu drohiczyńskiego” z Czermną 461

Aldona Garbacz-Klempka

Badania metaloznawcze plomb ołowianych „typu drohiczyńskiego” z kolekcji Muzeum Regionalnego w Drohiczyźnie 503

Aldona Garbacz-Klempka

Badania metaloznawcze plomb ołowianych „typu drohiczyńskiego” z kolekcji Muzeum Podlaskiego w Białymstoku 521

Aldona Garbacz-Klempka

Badania metaloznawcze plomb ołowianych „typu drohiczyńskiego” z kolekcji Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie 549

Aldona Garbacz-Klempka

Badania metaloznawcze plomb ołowianych „typu drohiczyńskiego” z kolekcji Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie 581

Barbara Chudzińska, Aleksandr Musin

Indeks (konkordancja) nazw geograficznych i historycznych 611